

Sandra Rödin
Fastighetsavdelningen
08-508 270 39
sandra.rodin@fsk.stockholm.se

Till
Fastighetsnämnden 2007-08-15

**Projektet att revidera miljöprogrammet och ta fram ett nytt miljöprogram för Stockholms stad som ska gälla från 2007 –
Projektnamn: Stockholms miljöprogram 2007-1010. Svar på remiss från kommunstyrelsen.**

Förslag till beslut

1. Fastighetsnämnden beslutar att som svar på remissen åberopa detta utlåtande.

Sten Wetterblad

Mikael Forkner

Bakgrund

Fastighetsnämnden har fått i uppdrag att inkomma med synpunkter på förslag till Stockholms miljöprogram 2007-2010.

Utlåtande

Flera av delmålen är övergripande mål där mätbarhet inte definierats. Hur uppföljning skall ske och vilka kriterier som antagits finns inte tydligt beskrivet. För att veta vilka resurser som förvaltningen ska lägga på uppfyllandet måste nivåer som staden vill uppnå fastslås. Nedan följer kontorets synpunkter på de sex miljömålen.

1. Miljöeffektiva transporter

Hur en förvaltning ska arbeta systematiskt för att minska miljöbelastningen från transporterna bör definieras. Målsättning avseende bränslesnål körning och att bilpool ska nyttjas framför egen bil i tjänsten är ytterligare förslag på delmål.

2. Giftfria varor och byggnaden

I delmålet som säger att utsläpp av miljö- och hälsoskadliga ämnen från varor och byggnader ska minska anges inte någon nivå. Det är också oklart vilka ämnen som ska följas upp och mätas eller hur aktiviteter som definieras under delmålet ska följas upp.

3. Hållbar energianvändning

Det framgår inte från vilken årtal räknat energianvändningen ska minska med 10 %.

Att kallhyra ska tillämpas i större utsträckning vid uthyrning bidrar till att fastighetsägarens incitament för energibesparing minskar. Eventuella energieffektiva installationsåtgärder som vidtas i en fastighet kommer hyresgästen till godo i större utsträckning. Hyresgästen kan påverka energianvändningen till en viss nivå, men får aldrig genomföra åtgärder av fastighetsteknisk art eftersom de fasta installationerna är fastighetsägarens ansvar. Det kan också vara problematiskt att exakt mäta den värme som en hyresgäst använder eftersom värme strålar genom byggnadsdelar och således kan komma en annan hyresgäst till godo. Istället för att målsätta införandet av kallhyra bör staden sätta upp mål för att fastighetsägaren ska skapa olika typer av incitament för hyresgästerna att spara energi.

Under hållbar energianvändning bör mål avseende energistatistik formuleras. Ett utav energicentrums mål är att bidra till upprättandet av energistatistik inom stadens förvaltningar och bolag, detta bör också tydliggöras i stadens miljöprogram. Övriga energimål är beroende av tillförlitlig energistatistik.

4. Hållbar användning av mark och vatten

Inga kommentarer.

5. Miljöeffektiv avfallshantering

Avfallsmängden är svår att påverka eftersom den precis som det står i texten är beroende av konjunkturen. Däremot går det att påverka mängden avfall som går till deponi respektive återvinning. Målsättning avseende stadens verksamheters avfallsstatistik samt förutsättning för fastighetsnära källsortering är ytterligare förslag till delmål.

6. Sund inomhusmiljö

Delmålet som säger att alla förskolor, skolor och äldreboenden ska ha godkända ventilationskontroller är ett lagkrav, detta gäller även för kontor.

SLUT